

sběr a zpracování mykologického materiálu

sbíráme celé plodnice (i s bazí třeně - důležité znaky!)

sbírat (pokud možno) **reprezentativní** materiál – mladé i dospělé plodnice v čerstvém stavu (=ne ohnilé, oschlé, rozblemcané, přestárlé či přemrzlé plodnice)

malé a křehké plodnice umístit zvlášť do krabiček (rybářské potřeby – „organizér“, filmovky), větší plodnice do alobalu (příp. do novin či do papírových sáčků - nevýhodné u slizkých a lepkavých plodnic)

umístujeme do koše nebo do krabic (plech, plast), možno také krabice vystlat mechem a plodnice vložit přímo do nich

plodnice by neměly vyschnout, pomačkat se či zapařit

nebalit více druhů dohromady! (míchají se výtrusy)

již v terénu označit (třeba i jen provizorním) číslem

sběr a zpracování mykologického materiálu

Již v terénu zapíšeme:

topografické údaje – lokalizace (dnes GPS, souřadnice s příslušnou přesností, ale i slovní popis lokality)

ekologické údaje

- okolní dřeviny (zejména mykorrhizní druhy – okruh ca 10-20 m)
- substrát (u dřevních druhů lze přiložit kousek dřeva k případnému pozdějšímu xylotomickému ověření jeho identity)

některé znaky, delším transportem mizející (zejména u drobných hub):

- vůně (bývá jiná v bázi třeně)
- ojínění, hygrofánnost
- slizkost nebo lepkavost
- přítomnost, zbarvení a charakter vln
- barva lupenů v mládí (pokud se zrání mění)

velmi vhodné digitální foto – dokumentace samotného nálezu, příp. i biotopu

sběr a zpracování mykologického materiálu

po příchodu z terénu (neurčujeme-li rovnou, a někdy i tak) je třeba pořídit podrobný popis:

fotografie (nebyla-li pořízena již v terénu; pozor na vyvážení bílé!)

zbarvení celé plodnice - pokud možno pozorovat ± na denním světle! (existují světelné zdroje se spektrem podobným dennímu světlu)

barva a barevné změny dužniny na řezu, příp. povrchu plodnic po otlačení

sběr a zpracování mykologického materiálu

v ideálním případě barevný kód podle barevné stupnice - chromotaxie

Ridgway R. (1912): Color Standards and Color Nomenclature. – Washington, D.C., published privately (by the author). 43 pp + 53 color pls.

Kornerup A. et Wanscher J.H. (1967): Methuen Handbook of Colour. Second edition. Methuen Co., London. 243 pp + 30 two-page color plates. (1440 barev)

Küppers H (2003): Du Mont's Farbenatlas. (5500 barev)

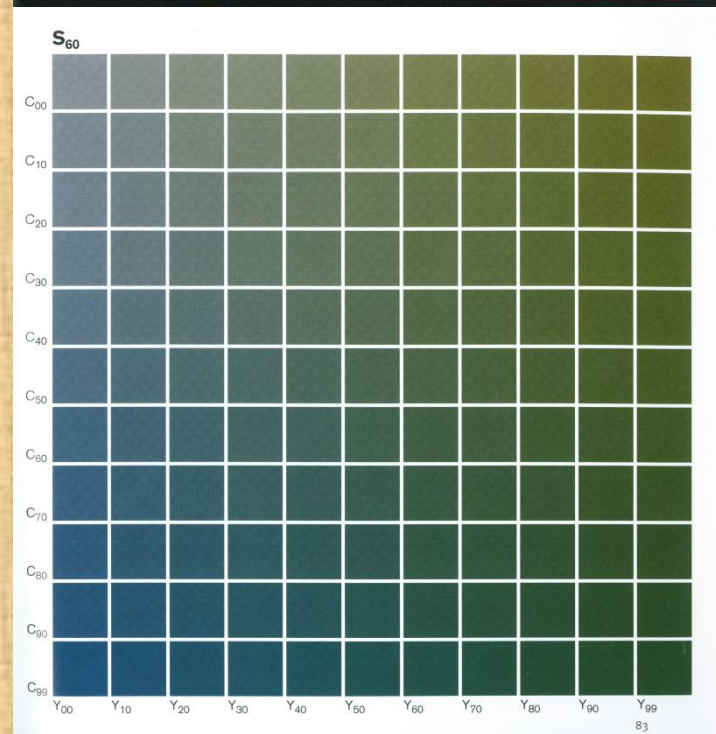
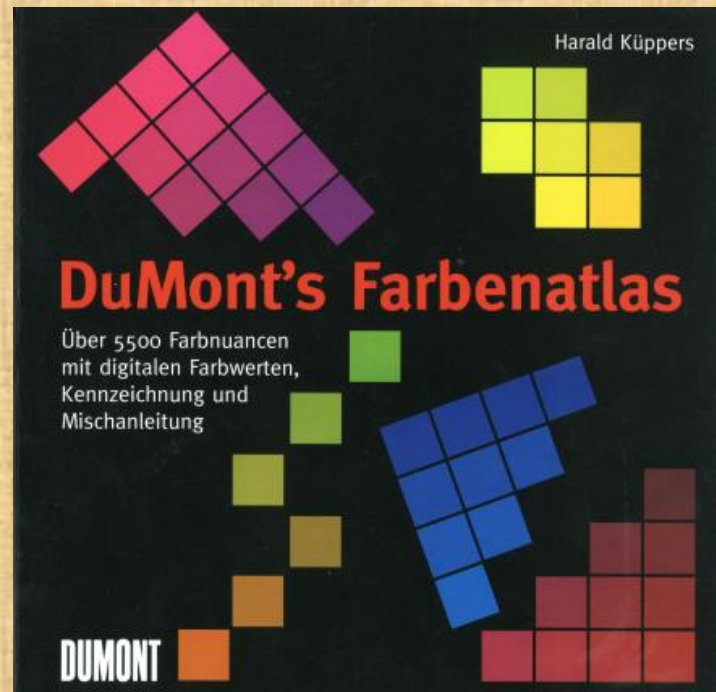
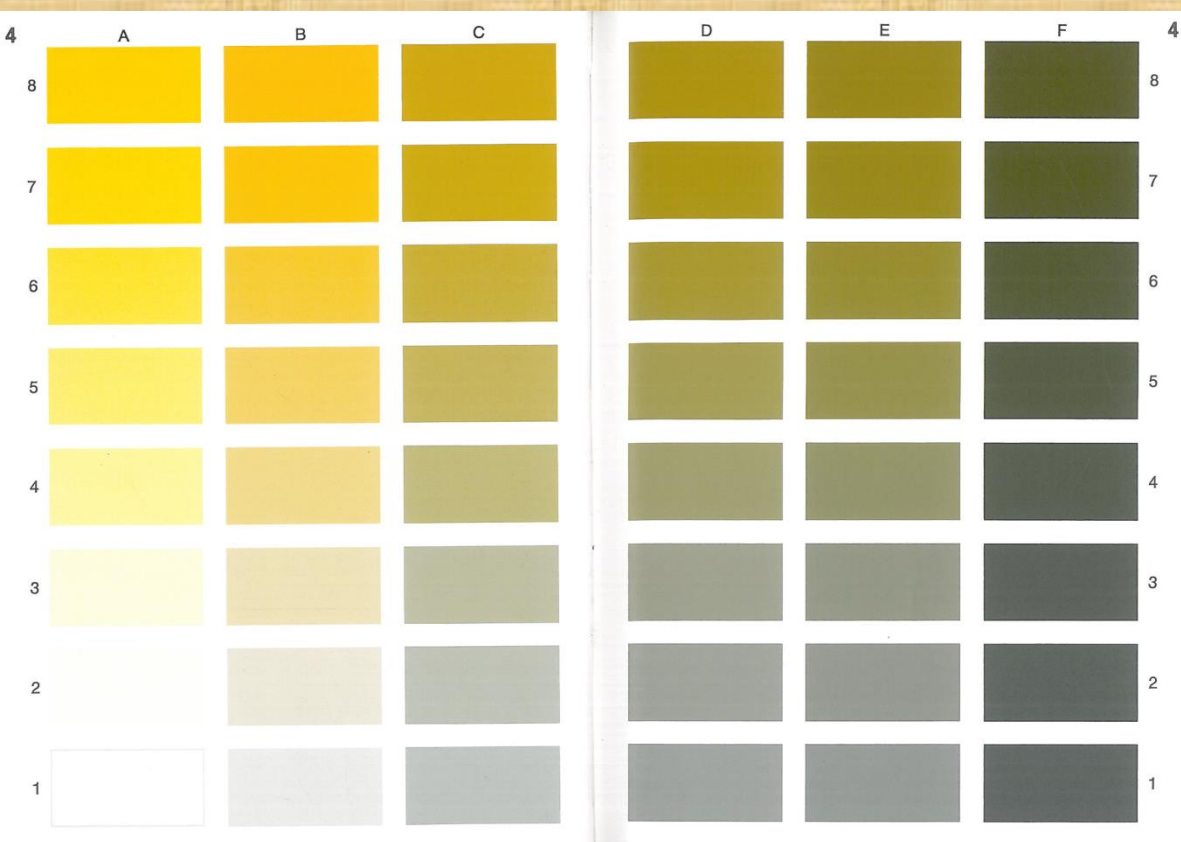
Munsell soil color charts, 1988 (205 barev)

sběr a zpracování mykologického materiálu

Kornerup et Wanscher 1978

Küppers 2003

sběr a zpracování mykologického materiálu

podrobný popis:

chuť (ochutnávaný kousek vyplivnout!)
a vůně

morfologický popis (ideální
kresba/fotografie)

přítomnost vln (ohledat mladé plodnice!)

výtrusný prach – několik hodin nebo nejlépe přes noc nechat klobouk
položený na bílém papíře nebo lépe na sklíčku

vhodné přiložit k položce (ideální k měření
spor - jen zralé; důležitá je i barva v.p.)

k měření spor lze použít i v.p. ulpělý na třeni,
povrchu sousedících klobouků apod.

konzervace a uchovávání mykologického materiálu

sušení

v sušičce (klasická kuchyňská sušička na ovoce) nebo na zdroji tepla při teplotě max. 50 °C, ideálně 30-40 °C

- větší houby rozkrojit na kusy do 2 cm tloušťky (lépe schnou a vejdou se do sušičky)
- usušit zcela do sucha (pozor u masitějších druhů a chorošů!), pak lze krátce vystavit vyšší vzdušné vlhkosti (plodnice poněkud „zvláční“)
- uložit do novin či igelitových sáčků se zipem a do herbářové obálky s etiketou:

- jméno
- lokalita, stanoviště
- datum sběru a jméno sběratele

variantou je též sušení pomocí silikagelu (drobné plodnice)

uchovávat v suchu!

konzervace a uchovávání mykologického materiálu

sušení

sušené položky náchylné k poškození plísněmi (při zvlhnutí) a především hmyzem (brouci, moli)

zvláště citlivé jsou některé jednoleté choroše (*Trametes*), lošákovité houby, holubinky a ryzce, některé hříby aj.

→ nutná dezinsekce!!! (alespoň 1x ročně, poprvé hned po usušení):

- hluboké podmrazení – několik dní při teplotě -30°C a nižší

- plynování – PH_3 , CS_2 (silně jedovaté), příp. tablety proti hmyzu (Invet apod. – menší sbírky)

ideální kombinace obou metod

výhody: skladnost, trvanlivost, snadná příprava

nevýhody: změna tvaru a barvy plodnic

→ používáno zejména pro vědecké sbírky

konzervace a uchovávání mykologického materiálu

konzervace v tekutinách

- základem většiny používaných roztoků formaldehyd, ledová kyselina octová, glycerol a etanol
- několik dní máčet v roztoku, pak umístit do skleněného nebo PE válce

výhody: plodnice drží tvar

nevýhody: náročné na prostor, obtížný transport, změna barev, tekutiny nutno doplňovat

→ používáno zejména dříve pro expoziční účely, dnes minimálně

kryosikace (lyofilizace)

- sušení za velmi nízkého tlaku a teploty (~ve vakuu - vakuové vymrazování)

výhody: výborně zachována barva a zejména tvar plodnic

nevýhody: velké (zejména počáteční) náklady, rel. prostorová náročnost, materiál nutno udržovat v suchém prostředí (snadno znovu vlhne)

→ užíváno dosti zřídka

zápočtový úkol

- najít a sebrat tři houby (ve volné přírodě)
- výše popsaným způsobem zdokumentovat a usušit
- opatřit schedou a vytvořit herbářové položky (obalové materiály dodám na vyžádání)
- dle možností určit

